

Dia 1 : Openingsdia

Interessante oude bloedlijnen Gelders Paard

Toekomstperspectief ontwikkeling fokkerij Gelders Paard

Presentatie G. van Heijst op 17-1-17
Ermelo

Dia 2

Domesticatie – functionele selectie

Tijdens de domesticatie heeft vervolgens de mens het paard steeds aangepast aan haar wensen.

Voorbeelden

Verenigd Koninkrijk

Arabisch volbloed naar Engels volbloed

Hannoveraanse fokkerij

Strijd tussen zadelpaarden leger (bloed) en landbouw (massa)

Warmbloedpaardenfokkerij Noord Europa

van Karossier naar landbouwpaard naar rijpaard

Voorbeelden van functionele selectie in de ontwikkeling van het paard.

Van landslag naar rasfokkerij I

- geselecteerd uitgangsmateriaal
 - gestelde fokdoelen en eisen waar een paard aan moet voldoen
- => rasfokkerij wordt vormgegeven. Start vond meestal plaats aan de hand van hengstenmateriaal. In een volgend stadium

Aanvliegroute

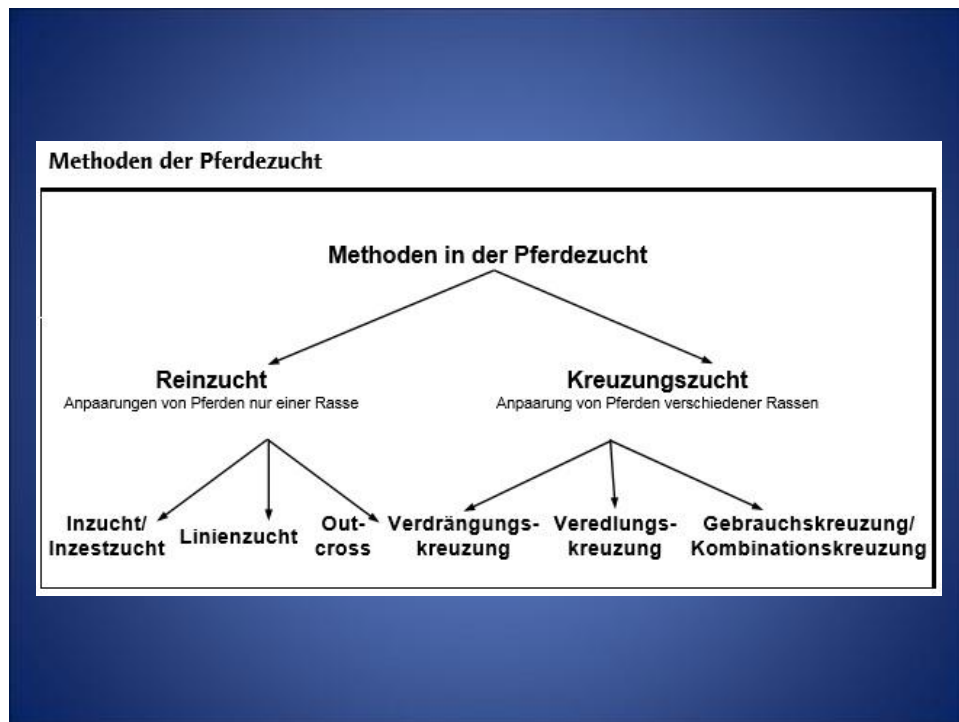
- In meeste gevallen via de hengsten (soms ook meteen in combinatie met merries (engels volbloed))
- In een later stadium gaat men ook merries aankopen (vooraanstaande fokkers stapten al eerder in merriemateriaal indien beschikbaar conform fokdoel)
- Merrielijnen gaan een belangrijker rol spelen

In de ontwikkeling van de paardenfokkerij, zien we in alle fokgebieden waar niet wordt gewerkt via de kruisingsmethode, hetzelfde beeld : via kruising en selectie, consolidatie van de fokkerij.

Van landslag naar rasfokkerij II

- Vormgeving fokkerij kent 2 invalshoeken :
 - 1) Keiharde consolidatie tot het gewenste paard qua fokdoel en eigenschappen is gerealiseerd.
 - 2) Meer geleidelijke vormgeving.
 - Betere hengsten krijgen meer invloed op de fokkerij (zonen, dochters)
 - Gerichte lijnen- of familieteelt om gewenste eigenschappen snel vast te leggen.
 - Merrielijnen krijgen meer invloed

Dia 4 maakt duidelijk dat de consolidatie niet altijd dezelfde invalshoek heeft genomen om het beoogde doel te bereiken.

Hier staan de opties voor de paardenfokkerij nog een keer inzichtelijk weergegeven.
Ik zal hier kort een aantal van de hier aangegeven opties uitleggen :

Gesloten fokkerij :

- Inteelt : Velen gaan hier uit van de inzet van dezelfde dieren binnen 3 generaties
- Lijnteelt : Inzet van dezelfde dieren komt alleen voor in de 4^e of verdere generaties
- Outcross : inzet van verschillende/minder verwante bloedlijnen binnen een gesloten fokkerij ; dit kan echter ook zijn de inzet van dieren uit een andere fokkerij.

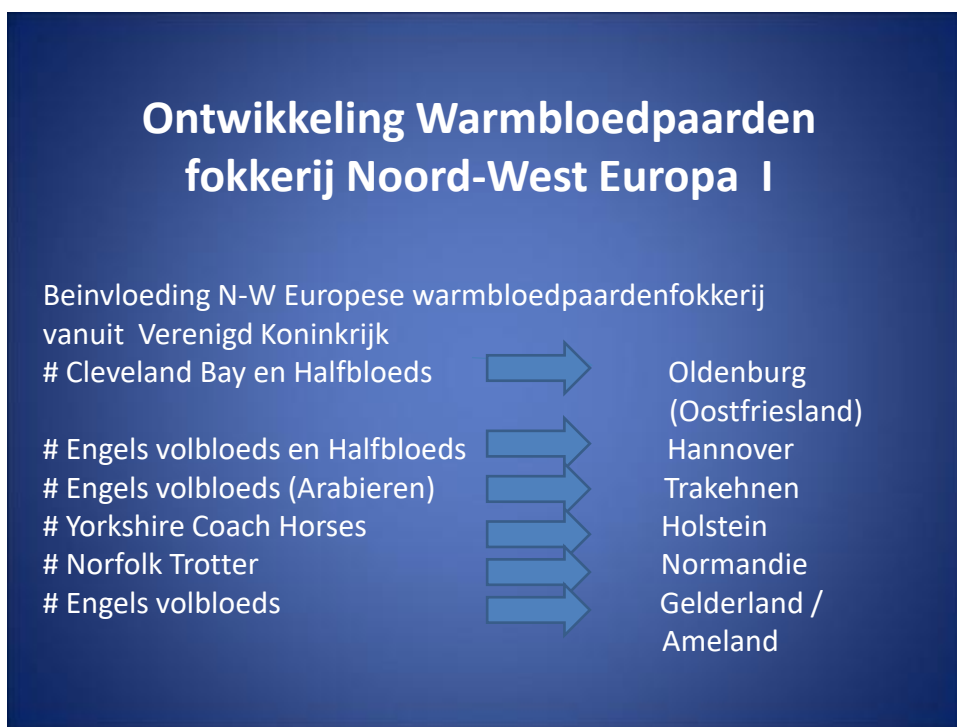
Kruisingsfokkerij :

- Verdringingskruising : Bijvoorbeeld een paard uit de NL fokkerij die vervolgens alleen nog maar met Holsteinse hengsten wordt gekruist.
- Veredelingskruising : Het gebruik van hengsten met bloed (Engels volbloed ; Trakehner ; Arabier ; Anglo Arabier) ; Dit kan ook heel beperkt worden toegepast in een gesloten fokkerij, dan is er sprake van een outcross. Hierbij kan gedacht worden aan de opbouw van de Hannoveraanse fokkerij, Holsteinse fokkerij en de Selle Francais fokkerij. Maar ook bijvoorbeeld in de klassieke fokkerij van het Oldenburger Paard zoals die nog steeds in St. Moritzburg plaats vindt, waarbij het Engels volbloed voor 2 doeleinden is gebruikt : a) bloedopfrissing ; b) ondersteuning gebruikskruising. Deze zelfde aanpak voor deze fokkerij heeft ook in Denemarken plaats gevonden. Wat de Hannoveraanse fokkerij, Holsteinse fokkerij en de Selle Francais fokkerij betreft, zien we in de latere ontwikkeling van hun fokkerij een meer systematische inbreng en wordt het meer een onderdeel van de fokkerij. Belangrijk is om te beseffen dat bij deze fokkerijen in het bloed wat ingezet werd om tot consolidatie te komen er veel lijnen waren waar veel Engels volbloed aanwezig was. In feite zien we dus een golf beweging van het voorkomen van Engels volbloed in de eerste generaties. Na de meer systematische inzet neemt het aandeel van Engels volbloed in de

eerste generaties af en komt het bloed meer van de combinaties met paarden met bloed en is de rechtstreekse inzet van Engels volbloed hengsten beperkt (wat je hier wel ziet is dat Engels volbloeds die zich bewezen hebben in deze kruisingscombinaties in het gebruik er hier lijnteelt op plaats vindt (bewust of onbewust). Een tendens die ook waar te nemen is, is de inzet van Engels volbloed merries.

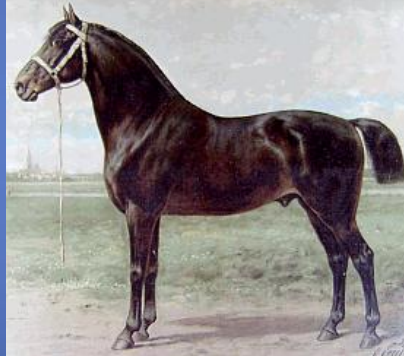
- Gebruiks-/combinatie kruising : Hierbij kun je denken aan de Ierse Hunter, waar de basis de Irish Draught Horse is, die vervolgens gekruist werd met een Engels volbloed en het fokprodukt meestal nog een keer met een Engels volbloed werd gekruist.

Het Gelders Paard heeft op een trage manier het traject van een gebruikskruising naar een meer gesloten fokkerij doorlopen. De toevoegingen van vreemd bloed aan deze min of meer gesloten fokkerij moet je zien als een outcross.

Bovenstaande dia illustreert dat we de Engels fokkers en ontwikkelaars van cultuurrassen op het continent voor wat betreft de ontwikkeling van de warmbloedpaarden fokkerij veel te verdanken hebben. De meeste van de warmbloedfokkers zijn zich hier niet van bewust en zeker niet wanneer we nu kijken wat er van die paardenfokkerij in het VK is overgebleven.

Basis invloeden GrPS

Bij fokkerij Gelders Paard ook nog invloeden vanuit Franse -, Hannoveraanse – en Hackney fokkerij

Als we kijken naar de basis van de fokkerij van het Groninger/NWP- en Gelders Paard dan was er aan de basis sprake van een karossierfokkerij. Voor de Groninger/NWP fokkerij werd veelvuldig gebruikt gemaakt van paarden die voortkwamen uit de Oldenburgse – en Oostfrieze paardenfokkerij. Bij de fokkerij van het Gelders Paard werden ook nog Franse, Hannoveraanse, een enkele Cleveland Bay en Hackney hengsten ingezet. Wat die laatste groep betreft werden deze door een gedeelte van de ‘Gelderse Adel’ ingezet. De karossiers waren paarden met maat en bloed die meters konden maken. Op de landbouwbedrijven werd nog veel van het werk door landarbeiders gedaan.

Landessohn

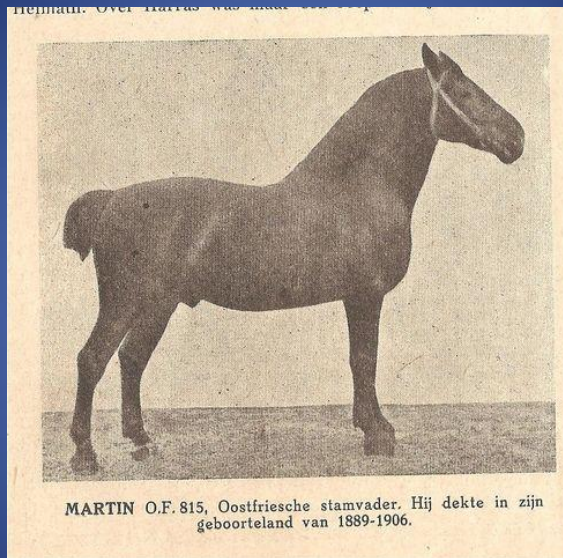

Graf Wedel

Young Duke of Cleveland

In bovenstaande dia zien we 3 hengsten die een belangrijke rol hebben gespeeld in de opbouw van de Oldenburgse – en Oostfrieze Fokkerij. De linkse twee lopen terug op Cleveland Bay bloed. Waarbij dit bij Landessohn verder weg zit. De rechtse komt uit de Hannoveraans-/Mecklenburgse fokkerij.

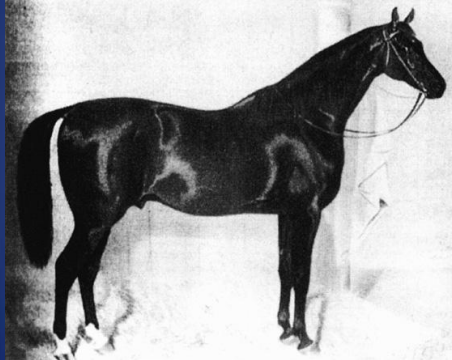
In de fokkerij van het Gelders Paard is veel gebruik gemaakt van het bloed van de Oost-friese hengst Martin. Martin komt voort uit lijn van de Franse hengst Normann die in de Oldenburgse fokkerij is ingezet. Als je kijkt naar de bloedopbouw van bijvoorbeeld de belangrijke merrie Ekina (V. Andreas), maar bijvoorbeeld ook de hengsten Charles (V. Thor) en Mentor (V. Sultan II) dan kom je dit Martin bloed tegen. Behalve bij deze klinkende namen is het Martin bloed veelvuldig en breed gebruikt.

<p>MARTIN NF 32001596 hengst 1886 ppk: OF XX/OX percentage: 3,13% </p>	<p>BERNHARD OF 320080382 1882 ppk: OF</p>	<p>WAIBEL OF 320043875 1875 ppk: OF</p>	<p>NORMANN Old 1868</p>	<p>INTROUVABLE St 1860</p>	
		<p>L OF</p>	<p>Vaeg moeder toe</p>	<p>SPIITSANTF SF 1860</p>	<p>FURST BISMARCK (FURST BISMARCK) Old 1867</p>
			<p>ALLES GEHT OF 320015100 1860 ppk: OF</p>	<p>LUCAS OF 1873</p>	<p>DAUGHTER OF NELSON Old 1865</p>
		<p>FYITH OF 1870</p>	<p>Vaeg moeder toe</p>	<p>YOUNG TOUT VA NF 1890</p>	<p>TOUT VA Hann 1840</p>
		<p>Vaeg moeder toe</p>	<p>COBURG MARE OF 1840</p>		

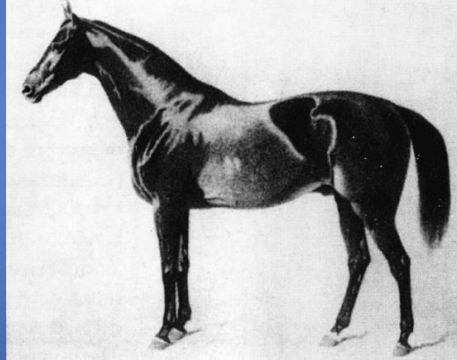
Als we naar de stamtafel kijken, dan zien we de lijn van Normann, Cleveland Bay invloed en Hannoveraans bloed. De fokkers liepen weg met de hengst Landessohn die in de bloedopbouw van Lucas twee maal voorkomt.

Basis

Agamemnon : Jellachich x Zernebog
(Flick : Zernebog x Jellachich)

Jellachich 1850 -1866 Celle 50 %

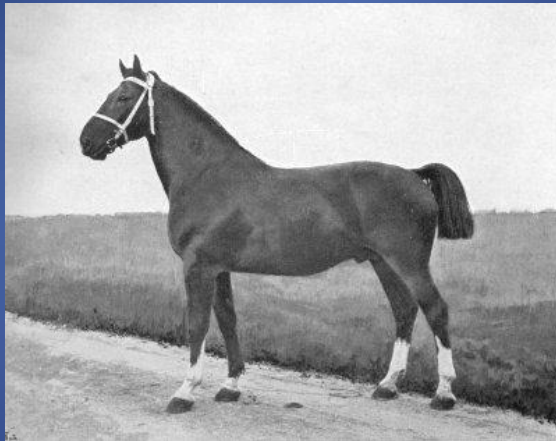

Zernebog 1849 -1851 Celle 75 %

Agamemnon is een hengst die ook favoriet was bij veel fokkers. Hij fokte veel beweging en heeft een belangrijke lijn op kunnen zetten. Zijn bloed zit doordrenkt in de fokkerij van het Oldenburgse en Oostfriese paard. Had hij in de tijd van de karossierfokkerij de overhand in de Oostfriese fokkerij, met de ombouw naar het zware landbouwpaard neemt zijn invloed aan de hengstenkant onmiddellijk af (deze lijnen brachten te weinig zwaarte mee) en neemt de lijn van Normann de overhand.

AGAMEMNON (OLDAR 333) Old 330056063 Prämienhengst hengst 1863 donkerbruin gkg: Old XX/OX percentage: 54,88% 	JELLACHICH Meckl. 180143444 1844 bruin gkg: Hann	DEFENSIVE XX XX 1831 bruin gkg: XX	DEFENCE XX XX 1824 SELIM MARE XX XX 1822
	ZERNEBOG MARE (EBA) Hann	BEAUTY Meckl. 1835	Voeg vader toe Voeg moeder toe
		ZERNEBOG Meckl. 180039045 1845 zwart 1.71m gkg: Hann	JUPITER XX XX 1940
		JELLACHICH MARE Hann	ANTIGONE Hann 1835 JELLACHICH Meckl. 1844 MALCOLM MARE Hann

Hier de stamtafel van Agamemnon. Jellalich en Zernebog komen beide uit de Mecklenburgse fokkerij, een fokkerij waar veel Engels volbloed werd gebruikt. Beiden zijn goedgekeurd in Hannover. Deze hengsten staan via Flick o.a. aan de basis van de F-lijn in Hannover (deze F-lijn is in combinatie met de belangrijke Engels volbloed hengst Kingdom xx en zijn nafok in bloei gekomen.) Opvallend is dat wanneer je inzoomt op het voorkomende Engels volbloed de nafok van de hengstenlijn van Herod xx veelvuldig voorkomt in zijn verschillende gedaanten : Tatar xx, zijn zoon Herod xx , zijn zoon Highflyer xx en zijn zoon Sir Peter xx

Cicero II

Cicero II is als karossier naar Groningen gehaald. Zijn invloed is terug te vinden in veel merrielijnen. Via de Gelderse fokkerij, waar de karossier fokkerij niet geheel verloren is gegaan is met de tussenstap van Cicero III de belangrijke hengst Domburg voort gekomen. De zandgronden maakten dat geen radicale omvorming van de karossier naar het landbouwpaard behoefde plaats te vinden. Verder zetten veel fokkers deze karossiers ook in om bijvoorbeeld sjiek voor te rijden naar de kerk. Het overeind blijven van de karossierfokkerij is onder andere terug te vinden bij de klassieke tuigpaarden waar men stokmaten van tegen de 1.70 meter tegenkwam. Bij het omgevormde landbouwpaard, zoals die ook wordt aangetroffen voor de bewerking van de Betuwse klei, ligt die stokmaat beduidend lager, te weten tussen de 1.55 en 1.60 meter.

Cicero II is een zoon van de voor de Holsteinse fokkerij ingezette hengst Cicero, wiens vader Julius voortgekomen is uit de Hannoveraanse fokkerij. Cicero wordt gezien als één van de belangrijke bringers van de springeigenschappen in de Holsteinse fokkerij.

CICERO (CICERO) 5071 Hengst 1808 1889 zwartbruin 1,72m 99% Mann, Hout	JULIUS (JULIUS) 1344 YOUNG JULIUS 4171 Hengst 1871 1880 zw 99% Mann, Hout	CARDINAL MARE Hengst 1814	SCHLUTTER (SCHLUTTER) Mann 1867	NABOOLISH Mann 1854
			JULIUS Mann 1871	DICCHANT MARE Hengst 1861
			FLICK MARE Hengst	FLICK Hengst 1861
			CARDINAL Hengst 1814	NEPTUN Cleve.B. 1832
			GLADSTONE MARE (GLADSTONS NUTTER) Hengst	GLADSTONE Hengst 1850
			ST. PIGANS Hengst 1892	ST. PIGANS Hengst 1892
			ETHILBERT Hengst 1874	ETHILBERT Hengst 1874
			ADOLPHINE Hengst 1869	ADOLPHINE Hengst 1869
			HOLDRENESS Hengst 1865	HOLDRENESS Hengst 1865
			AMSEL Hengst 1870	AMSEL Hengst 1870
CICERO II Hengst 300 GPB erf Pilsenerhengst hengst 1894 zwart 1,66m 99% GPB Fokker: T. Meinert, Kolmer, DG XX/OV percentage: 36,33%	FABGATTE Mare 210031795 1885	HERKULES Hengst 1873	HERKULES Hengst 1873	
		ACHILL Hengst 1265 1871 bruin 1,74m 99% Hout	ACHILL Hengst 1265 1871 bruin 1,74m 99% Hout	
		ACHILL Hengst 1849	ACHILL Hengst 1849	
		ANTOUVA Hengst 1862	ANTOUVA Hengst 1862	
		AHNE 1162 (LIESCH) Hengst 1862	AHNE 1162 (LIESCH) Hengst 1862	
		AHNE 381 (BLESS) Hengst 1845	AHNE 381 (BLESS) Hengst 1845	
		BRILLANT Hengst 1842	BRILLANT Hengst 1842	
		AHNE 312 (STERN) Hengst 1843	AHNE 312 (STERN) Hengst 1843	
		BRILLANT Hengst 1842	BRILLANT Hengst 1842	
		AHNE 312 (STERN) Hengst 1843	AHNE 312 (STERN) Hengst 1843	
ACTION Hengst 501 1866 bruin 1,67m	ACHILL Hengst 1849	LOTTE Hengst 1858	LOTTE Hengst 1858	
		DICCHANT Hengst	DICCHANT Hengst	
		AHNE 312 (STERN) Hengst 1843	AHNE 312 (STERN) Hengst 1843	
		HERKULES Hengst 1873	HERKULES Hengst 1873	
		AHNE 144 (FREGATTE) Hengst 1834	AHNE 144 (FREGATTE) Hengst 1834	
		Vraag vader toe	Vraag vader toe	
		Vraag moeder toe	Vraag moeder toe	
		BRILLANT Hengst 1842	BRILLANT Hengst 1842	
		AHNE 312 (STERN) Hengst 1843	AHNE 312 (STERN) Hengst 1843	
		BULLINGTON TURK Hengst 1825	BULLINGTON TURK Hengst 1825	
BAYLOCK Cleve.B. 1836	BAYLOCK Cleve.B. 1836			
ARAM TRAM MARE Hengst	ARAM TRAM MARE Hengst			

De bloedopbouw van Cicero komt in deze stamtafel duidelijk in beeld. We zien hier ook het bloed van de hengst Flick (die via zijn vader en grootvader nauw verwant is aan Agamemnon). Bij Cicero II zien we het voor Holstein belangrijke bloed van de hengst Achill 1265 in zijn moederlijn in combinatie met Achill 1849. Achill 1265 is zelf het resultaat van een halfbroer en halfzus combinatie, beiden met Achill 1849 als vader : <https://www.horsetelex.nl/horses/pedigree/211115> . Overigens is Achill 1849 zijn moeder Ahne 312 het produkt van een volle broer en volle zus. Verder is het sowieso interessant om naar de bloedopbouw achter Achill 1849 te kijken omdat er verder nog meer sprake is van de inzet van verwant bloed :

https://www.horsetelex.nl/horses/pedigree/211115/?levels=9&only_levels=1 . Het is dan ook niet vreemd dat dit bloed een grote invloed op de fokkerij kan krijgen omdat dit bloed zich nadrukkelijk door kan drukken vanwege stapeling van hetzelfde bloed.

Wie in de moederlijn van Amor kijkt zal deze zelfde bloedlijnen die we tegenkomen bij Cicero II en de nafok daarvan veelvuldig terugvinden.

In latere dia zullen we stil staan bij de invloed van Duke of Cleveland, waar bijvoorbeeld de hengst Ebert en daarmee Oregon in directe mannelijke lijn afstammen. Hier willen we laten zien dat het bloed in de moederlijn van Duke of Cleveland in zijn nafok ook weer direct een rol heeft gespeeld in de Holsteinse fokkerij en de Franse fokkerij. Hiermee zien we de verwevenheid in het bloed in de basis van deze fokkerijen.

Duke of Cleveland 8 generaties :

https://www.horsetelex.nl/horses/pedigree/186354/?levels=8&only_levels=1

In bijgaande link zien de als nakomelingen van Dreadnought (V. Dreadnought) twee hengsten Conquerer = MV van Duke of Cleveland en Ostwick de in Holstein ingezette hengst (o.a. terug te vinden achter Fregatte, de moeder van Cicero) : <https://www.horsetelex.nl/horses/progeny/145754>

Als nafok van de hengst Dreadnought (V. Agar's Rainbow) zien we de merrie Newton mare :

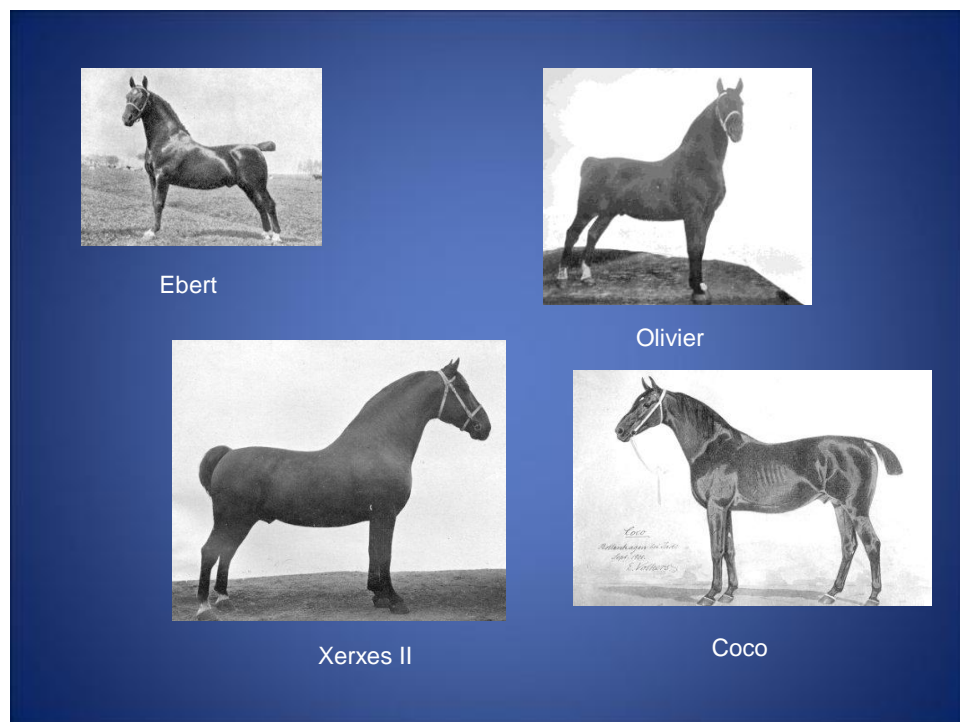
<https://www.horsetelex.nl/horses/progeny/196695>

Als nakomelingen van deze Newton mare zien we 2 hengsten, Burlington Turk ingezet in Holstein en Ravissant ingezet bij Selle Francais te Frankrijk : <https://www.horsetelex.nl/horses/family/262924>

Ook dit Burlington Turk bloed, naast het al eerder vernoemde Ostwick bloed, vinden we terug achter Fregatte, de moeder van Cicero :

https://www.horsetelex.nl/horses/pedigree/12282/?levels=8&only_levels=1

Eén belangrijk punt moet hier nog gemeld worden. Bij Oregon zien we Oberon als vader van zijn moeder. De moeder van de hengst Oberon is de nationaal bekende merrie Honorose. Oregon zijn fijne huidje wordt toegeschreven aan Honorose. Oregon's stonden er om bekend dat zij konden springen. Dr van Schaik had voorgesteld om een aparte fokkerij van Oregon door te voeren om zodoende een springpaarden fokkerij vorm te kunnen geven. Ook op veilingen tijdens de hengstenkeuring (toen nog te Utrecht) gingen de halfbloedhengsten uit Oregon merries grif van de hand vanwege deze eigenschappen. Je mag verwachten dat Honorose hier een positieve ondersteuning aan gegeven heeft als je kijkt naar het bloed in haar moederlijn met daarbij tweemaal het bloed van Cicero II : https://www.horsetelex.nl/horses/pedigree/3861/?levels=9&only_levels=1

In de bovenstaande dia zijn 4 hengsten weergegeven die allen in de basis van de fokkerij van het Gelders Paard terug zijn te vinden. Onder andere bij Nubert en Oregon vloeit dit bloed samen. Maar ook in andere bloedlijnen is dit bloed terug te vinden. Kijk bijvoorbeeld naar de belangrijke merrielijn van Koraliëntje (V. Dolivier (V. Olivier) x Johan (Olivier)) waar veel hengsten uit voortgekomen zijn. Bij haar achterkleindochter, de merrie Gerda (V. Reclame (V. Rigismund)), komen we deze Koraliëntje zelfs 2 x tegen : https://www.horsetelex.nl/horses/pedigree/3116/?levels=8&only_levels=1 . Tevens zien we in deze stamtafel dat ook bij de merrie Leusi, de moeder van de belangrijke hengsten

Rigismund (Vader van Gerda zijn vader Reclame) en zijn volle broer Eribo, we de hengst Johan (V. Olivier) tegenkomen.

COCO Old 180127491 1891 zwart ggk: Old	ENNO Old 180113585 1885 donkerbruin ggk: Old	EGGI(OLDSTR11) Old 1880	EMIGRANT Old 1875	YOUNG NORD Hann
			HANOVARIAN MARE Hann	DAUGHTER OF CONSUL I Hann
		DAMPFMUHLE Old 1882	AGAMEMNON (OLDAR 333) Old 1863	JELLACHICH Meckl. 1844
			Voeg moeder toe	ZERNEBOG MARE (EBBA) Hann
	CALMA Old 330110787 1887 bruin	MATADOR Old 1883	MAGNAT Old 1874	AGAMEMNON (OLDAR 333) Old 1863
			DAUGHTER OF NELSON (NELSON MARE MOTHER OF MATADOR) Old 1870	DETTMERS LANDESSOHN MARE Old 1865
			NORVAL Old 1875	NORMANN Old 1868
		CORDE Old 1880	Voeg moeder toe	NELSON Old 1859
			DAUGHTER OF TITUS I Old 1870	EMANUEL MARE (STUTE VON EMANUEL) Old
			Voeg moeder toe	TITUS I (TITUS) Old 1862

In de stamtafel van Coco valt de lijnteelt op de belangrijke hengst Agamemnon op. Verder zien we hier ook het bloed van de hengst Emigrant. Deze loopt in mannelijke lijn terug op de Engels volbloed lijn van Herod xx (V. Tartar xx). In de moederlijn van de hengst treffen we de hengst Young Nord aan die gefokt is uit de merrie Ebba (Zernebog x Jellalich) die daarmee nauw verwant is aan Agamemnon en Flick. In de verdere moederlijn treffen we weer veelvuldig veel bloed van de Engels volbloedlijn van Herod xx (V. Tatar xx) aan. Wat ik hiermee wil duidelijk maken is dat in de basis al veel lijnteelt in de bloedlijnen van de hengsten heeft plaats gevonden. In de uitbouw hiervan kunnen wij weer profiteren.

EBERT GrPS 209NSTg pref hengst 1917 zwartbruin 1.61m ggk: NSTg Fokker: N.Nienhuis, Eppenhuizen. XX/OX percentage: 7,23%	MONOCRAAT GrPS 224A/117DDrP pref Prämienhengst 1913 zwartbruin 1.65m ggk: DPS, GrPS	MARTINIUS (33.01555.03) Old 184AGrPS pref Prämienhengst 1903 bruin 1.64m ggk: GrPS, Old	MATRIED Old 1888	WILKO Old 1884	CYRUS Old 1874 ELISABETH Old 1880
	XERRA Old 2663AGrPS model pref	FREIHERR Old 1900	EYA Old 1899	MIRA Old 1880	ADALBERT Old 1890 EISNELKE Old 1886
GERLINETTE GrPS 3882A pref 1910 bruin 1.61m	XERXES II GrPS 101A pref Prämienhengst 1896 zwart 1.64m ggk: GrPS	ERRA III Old 1899	ERRA Old 1891	FREISCHUTZ Old 1896 LERCHE III Old 1891 RUTHARD Old 1890 ERRA Old 1891	ADALBERT Old 1890 ZIGLUNERIN Old 1886 EMIGRANT Old 1875 LERCHE Old 1886 RUBICO Old 1877 GRAFIN Old 1883 BERNHARD Old 1887 ERIKA Old 1885
		SCHWARZA GrPS 1892	XERXES OF 1892	XERXES OF 1885	HENNY I OF 1885
DOCHTER VAN OLIVIER GrPS 106 pref	OLIVIER Old 1899	ERNA Old 1889	GOLDEMAR Old 1884 Voeg moeder toe	COCO Old 1891 ERNA Old 1889	CONDOR Old 1879 GIRADA Old 1875 ENNO Old 1885 CALMA Old 1887 MONAC Old 1880 FRECHTA (787_OGB) Old 1874

In de bovenstaande dia met de stamtafel van Ebert wil ik aandacht vragen voor 3 dingen. Ebert zijn vader Monocraat en zijn moedersvader Xerxes II lopen beiden terug op een hengst geboren uit de merrie Mira (Normann x Landessohn). In de volgende dia worden de ouders van de paarden in de laatste hierboven aangegeven generatie van Monocraat aangegeven. Hierin komt o.a. weer de invloed van Agamemnon naar voren (het gehele beeld is te zien wanneer je doorklikt https://www.horsetelex.nl/horses/pedigree/3992/?levels=9&only_levels=1). Verder zien dat Monocraat in de moederlijn terugloopt op de merrie Erra, een kleindochter van de belangrijke merrie Nora. Hier gaan we in één van de volgende dia's nog nader op in. Van Ebert zijn een reeks goede springpaarden gekomen, dus ligt hier een positieve relatie met vererving springeigenschappen.

CYRUS Old 1874	KIMME Old 1866 DAUGHTER OF TACITUS Old 1865
ELISABETH Old 1880	AGAMEMNON (OLDAR 333) Old 1863
NORMANN Old 1868	THERESIA Old 1872 INTROUVABLE SF 1860 SEDUISANTE SF 1860
CALCUTTA Old 1868	LANDESSOHN Old 1846 Voeg moeder toe
ASMAR Old 1886	EINAR Old 1882 ARCONA Old 1880
GODINA Old 1884	JUNG AGAMEMNON (YOUNG AGAMEMNON) OF 1879 LANDESSOHN MARE (LANDESSOHN STUTE) Old 1865
EMIGRANT Old 1875	YOUNG NORD Hann DAUGHTER OF CONSUL I Hann
Voeg moeder toe	
ADALBERT Old 1890	ASMAR Old 1886 GODINA Old 1884
ZIGELNERIN Old 1886	EGGI (OLDSTR11) Old 1880 DAUGHTER OF WESTWIND Old 1880
EMIGRANT Old 1875	YOUNG NORD Hann DAUGHTER OF CONSUL I Hann
LERCHE Old 1886	MAGNAT Old 1874 LANDESSOHN MARE (LANDESSOHN STUTE) Old 1865
RUBICO Old 1877	NORMANN Old 1868 STUTE VON FUERST BISMARCK Old 1872
GRAFIN Old 1883	EMIGRANT Old 1875 RENDINA Old 1877
BERNHARD Old 1887	WALTRAM Old 1883 ASINA Old 1874
ERIKA Old 1885	MAGNAT Old 1874 NORA Old 1869

In deze extra generatie wordt duidelijk dat Ebert en dus ook Oregon in mannelijke lijn teruglopen op de belangrijke Oldenburger Cleveland Bay hengst Duke of Cleveland. Kimme is zijn kleinzoon via Young Duke of Cleveland. De invloed in mannelijke lijn van Duke of Cleveland is in de Oldenburgse en Oostfriese fokkerij beperkt gebleven. Zijn invloed is meer via de merrielyn gelopen waarbij het ook via een aantal merrielijnen met belangrijke daar uit voort gekomen hengsten weer voor een verdere verweving in de fokkerij heeft zorg gedragen. In onderstaande dia zullen we als voorbeeld hiervan ingaan op de belangrijke invloed van de merrie Nora. Ook bij Cicero III (vader van Domburg) zien we dat zijn moedersvader Diplomaat in de merrielyn terug loopt op Kimme bloed.

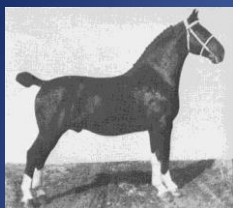
In bovenstaande dia komt zoals eerder reeds aangegeven de invloed van Agamemnon weer naar voren (zie de in crème geel en in geel weergegeven hengsten) en zijn bloed verwante hengst Emigrant (zie de in licht blauw en blauw weergegeven hengsten).

ERRA Old 330304691 merrie 1891 bruin XX/OX percentage: 11,52%	BERNHARD Old 180220087 1887 zwart ggr: Old	WALTRAM Old 180108883 1883 donkerbruin ggr: Old	MAGNAT Old 1874	AGAMEMNON (DUKE 1811) Old 1863	ELLACHEN Mech: 1844
				ZEINEROC MARE (ERRA) Hann	ZEINEROC MARE (ERRA) Hann
				DETTMERS LANDESSOHN MARE Old 1865	DETTMERS LANDESSOHN Old 1869
				VOEG MOEDER DOE	YOUNG DUKE OF CLEVELAND Hoff: 1855
				KIMME Old 1866	AMANDA Old 1864
				NORA Old 1869	BLUCHERS SOHN (BLUCHERS SOHN BLUCHERS SOHN) Old 1864
	ASINA Old 330077674 1874	ATLAS Old 1868	DAUGHTER OF YOUNG LANDESSOHN (MOTHER OF HANNA & J) Old 1865	GRAY WEDEL Old 1862	YOUNG BRADON (V. BORADON) Mech: 1848
				STUTE VON ROMULUS Old	ROMULUS Old 1848
				VOEG MOEDER DOE	VOEG MOEDER DOE
				VOEG MOEDER DOE	LANDESSOHN Old 1846
				VOEG MOEDER DOE	MADAME Old 1848
				VOEG MOEDER DOE	
ERNA Old 330200185 1885 bruin	MAGNET Old 180086074/9SR 1874 donkerbruin ggr: Old	AGAMEMNON (DUKE 1811) Old 1863	ELLACHEN Mech: 1844	EDENOVÉ XX V: 1813	
			ZEINEROC MARE (ERRA) Hann	BEAUTY Mech: 1835	
			DETTMERS LANDESSOHN MARE Old 1865	ZEINEROC Mech: 1845	
			VOEG MOEDER DOE	ELLACHEN MARE Hann	
			DETTMERS LANDESSOHN MARE Old 1865	LANDESSOHN Old 1869	
			VOEG MOEDER DOE	ELLWABER MARE Old 1850	
NORA Old 330063769 1869 bruin	BLUCHERS SOHN (BLUCHERS SOHN BLUCHERS SOHN BLUCHERS SOHN) Old 1864	TOCHTER VON PROSERPINA Old 1860	BLUCHER (BLUCHER) Old 1859	LISS ZIL Old 1846	
			VOEG MOEDER DOE	PROSERPINA Old 1852	
			VOEG MOEDER DOE	LANDESSOHN Old 1846	
			VOEG MOEDER DOE	ERNESTINE Old 1852	
			VOEG MOEDER DOE	ZACHUS Old 1848	
			VOEG MOEDER DOE		

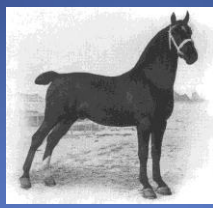
Proserpina V. Duke of Cleveland

Bij een eerdere dia is reeds weergegeven dat de merrie Erra in vrouwelijke lijn terug loopt op de merrie Nora. Wat meteen opvalt is dat Erra via haar grootvader Waltram nogmaals terugloopt op dezelfde merrie Nora. Nora is van de hengst Bluechers Sohn, die zelf weer het product is van een halfbroer en halfzus gefokt uit de merrie Prosperina van Duke of Cleveland. Als we kijken naar de bloedopbouw van de nafok van Nora, dan valt de koppeling met het Agamemnon, Landessohn en Duke of Cleveland bloed op. Verdere belangrijke hengsten uit de nafok van deze merrie Nora zijn Wittelsbacher (V. Rubico x Magnat x Kimme), Ailrat (Magnat x Kimme), Edo (Ezard x Magnat x Kimme), Aristokrat (Remus x Magnat x Kimme) en Kurfuerst (Enno x Magnat x Kimme) (zie voor het plaatje : <https://www.horsetelex.nl/horses/family/49477>). Belangrijk om te weten is dat de voor de Gelderse fokkerij ingezette hengst Richard III in de moederlijn een combinatie van het Edo en Aristokrat bloed laat zien (komt o.a. in de moederlijn van de hengst Baronet voor).

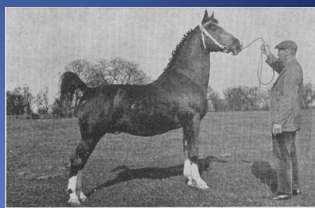
De MARTIN invloed via o.a. DOMBURG en COLONEL bij URON en SELIM

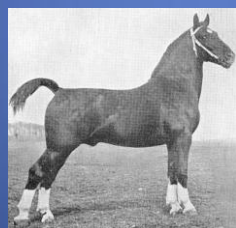
DOMBURG (CICERO III X MENTOR)

MENTOR (SULTAN II X LIEBLING)
SULTAN II (MARTIN)
LIEBLING (MARTIN)

COLONEL (MENTOR X TOURBILLON)

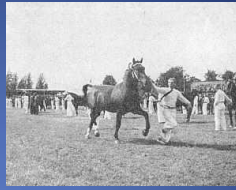
AMBURG (DOMBURG x COLONEL)

Het bloed van Domburg en Colonel kom je meestal indirect in combinatie tegen dus via nafok van Domburg. Aan de hengstenkant is de preferente hengst Amburg de enige hengst waar sprake is van een rechtstreekse combinatie van het Domburg x Colonel bloed (Amburg komt overigens uit de moederlijn van de belangrijke merrie Ekina). Hier zien we dus lijnteelt op het bloed van de hengst Mentor, die zelf weer het product was van lijnteelt op de Oostfriesse hengst Martin. Belangrijk is om te melden dat de hengst Sultan II zich sterk vererfde en nakomelingen fokte die herkenbaar waren en altijd opvielen. Na een lange dekarrière in Oostfriesland, heeft hij ook in Nederland de fokkers voor zich weten te winnen wat ook hier tot grote dekaantallen leidde. Een voorbeeld van een hengst waar sprake is van een indirecte koppeling is de hengst Luitenant (Graaf van Wittenstein x Colonel). Graaf van Wittenstein liet zelf weer lijnteelt op de hengst Domburg zien (Gr. v. Witt (Baronet (V. Domburg) x Diedrich x Domburg)) (Luitenant komt uit de belangrijke Nini merrielijn waar het Mentor bloed nog een keer apart in de moederlijn voorkomt:

https://www.horsetelex.nl/horses/pedigree/4205/?levels=8&only_levels=1).

NELSON (AMBURG X ERIBO X RECLAME (RIGISMUND))

NESTOR (AMBURG X ERIBO X COLONEL)

URON (NELSON X FLORIS X TRIOR (V. COLONEL))

SELIM (NESTOR X TRIOR (V. COLONEL))

Amburg wist via zijn zoon Nelson de hengst Uron te fokken en via Nestor de hengst Selim. Wat bij deze kleinzonen van Amburg opvalt is dat in beide gevallen het Colonel bloed 3 x in de bloedopbouw terug komt. Colonel stond om zijn goede bewegingsmechanisme bekend waarmee hij tot ver in de 20 de fokkerij experts voor zich bleef winnen. Uron en Selim fokten paarden met een goed bewegingsmechanisme en waren populair bij de landelijke ruiters. In de nafok van deze hengsten zie je ook veel succesvolle sportpaarden. **Het is daarom verstandig te proberen dit bloed in zijn verschillende vormen voor de fokkerij van het Gelders Paard in toekomstige generaties vast te leggen.** Eén punt moet nog vermeld worden voor wat betreft de hengsten Nelson en Nestor. We zien bij beiden het bloed van de hengst Eribo, een volle broer van de belangrijke hengst Rigismund, die jammer genoeg aan het einde van de oorlog door bombardementen is omgekomen. Rigismund heeft een belangrijke rol in de tuigpaardenfokkerij gespeeld. Rigismund en Eribo zijn het resultaat van het rechtstreeks achter elkaar inzetten van halfbroers Faribo en Sultan II, beiden van de hengst Sigismund.

Op bovenstaande dia zijn zonen van Baronet te zien. Baronet staat er om bekend om springeigenschappen te vererven. Denk o.a. aan Helmar, moederlijn van de hengst Ginus, maar o.a. ook aan de moeder lijn van de hengsten Casaron en Saron waar o.a. ook het sportpaard Tepic la Silla uit voorkomt daar zien we in de moederlijn het Irak x Simon Bolivar bloed. Voor het vasthouden van de springeigenschappen is het daarom verstandig om het Baronet bloed in zijn verschillende vormen voor toekomstige generaties vast te leggen. Zoals bij de bespreking van de nafok van de Oldenburgse merrie Nora is aangegeven dat in de moederlijn van de hengst Baronet de hengst Richard III voorkomt. Uit deze moederlijn komt ook de hengst Celegant, de vader van de hengst Haendel. Ook in de Barona stam treffen we het bloed van de hengst Richard III aan. Waarom is dit belangrijk om te weten. In de combinaties van bloedlijnen in merrielijnen kan dit bloed dus weer samenkomen. Ik zal hier een aantal voorbeelden laten zien :

- Simon Bolivar (kijk naar de bijgevoegde afstamming) :
https://www.horsetelex.nl/horses/pedigree/1652/?levels=8&only_levels=1

Behalve de invloed van Nora via Erra III, Richard III en Girello (via Wittelsbacher) (waarbij de verdubbeling door lijnteelt extra kan doortikken) komen we het bloed van Agamemnon veelvuldig tegen waarbij dit in een aantal gevallen in combinatie is met de Kimme – en Landessohn bloedlijnen of nafok.

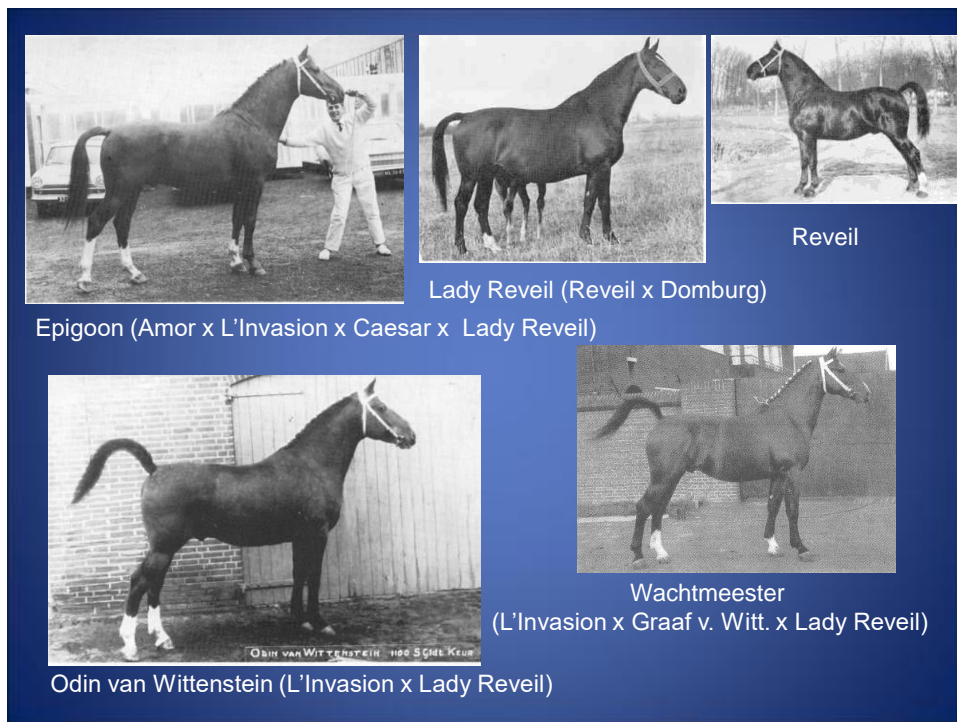
- Nini III (kijk naar de bijgevoegde afstamming) :
https://www.horsetelex.nl/horses/pedigree/5359/?levels=8&only_levels=1

Ook hier zien we weer de combinatie van Ebert bloed met dat van Baronet.

- Colin Conroy (kijk naar de bijgevoegde afstamming) :
https://www.horsetelex.nl/horses/pedigree/603991/?levels=9&only_levels=1

Hier zien we niet alleen een stapeling van Baronet en Nubert/Ebert bloed, maar treffen we ook het bloed van de hengst Haendel aan. Zijn vader Celegant loopt terug op de merrie Jaconda (V. Richard III), zoals aangegeven de overgrootmoeder van Baronet in de vrouwelijke lijn. Haendel zelft komt uit de Barona merrielijn. Barona haar moeder Warda laat ook weer de combinatie van Ebert en Richard III bloed zien (Warda = Nubert x Koster x Richard III). Het zal niet verbazingwekkend zijn dat met al dit Ebert en Baronet bloed dit paard springaanleg heeft. Van deze nu ruïn is een beperkte hoeveelheid sperma aanwezig.

Baronet bloed, dus nafok, zou in zijn verschillende vormen voor volgende generaties vast gelegd moeten worden.

In bovenstaande dia zien we 3 hengsten uit de nafok van Lady Reveil, Lady Reveil zelf en haar vader Reveil. Evert van Binsbergen stond aan de basis van deze fokkerij en heeft daarmee een zeer belangrijke rol gespeeld in de ontwikkeling van de fokkerij van het Gelders Paard.

Karolus van Wittenstein
(Graaf van Witt x Ot van Wittenstein x Lady Reveil)

Avenir
(Karolus v. Witt x L'Invasion x Nubert)

Ot v. Witt (Reveil x Domurg.)

Waldo (Karolus v. Witt x Helmar x L'invasion)

Hertog van Gelre (Ot v. Witt x Rigismund x Romburg)

In de bovenstaande dia zie we hengst Karolus van Wittenstein, een kunststukje uit de fokkerij van Evert van Binsbergen. In onderstaande dia zal ik verder op dit kunststukje ingaan. Tevens ook 2 zonen van Karolus te weten Waldo en Avenir. Bij Waldo zullen we in de volgende dia stil staan. Avenir kom je tegen achter sportpaarden (o.a Dutch Courage en Larramy). **Avenir bloed moeten we zien vast te leggen in volgende generaties.** Verder zien we een foto van de hengst Ot van Wittenstein (met het Ottekontje. De kont liep bij Ot v Witt af terwijl het toen de mode was om een platte kont te hebben.). Ot is o.a. vader van de belangrijke hengst Hertog van Gelre, waarvan van de nafok bekend was dat deze sprong. Het Hertog van Gelre bloed vinden we o.a. achter de springhengst Grandioso, zijn volle broer Legrand en zijn halfbroers J. Sans Peur en Minister terug. **Alhoewel niet eenvoudig, is het wenselijk om ook dit bloed in volgende generaties voor de fokkerij van het Gelders Paard vast te leggen.**

Stamtafel 1 : Waldo

Waldo	Karolus v. Witt.	Graaf v. Witt.	Baronet	Domburg	Chico II	
			Truida	Edelman	Thalia	
			Diedrich	Jacobs	Edelman	
		Carole v. Witt.	Jacobs	Steenrod	Jacobs	
			Jacobs	Glothilde II	Jacobs	
			Heuvel	Domburg	Jacobs	
	Glothilde v. Witt.	Ot v. Wittenstein	Reveil	Vitt	Heuvel	
			Jacobs	Domburg	Jacobs	
	Sarcina	Helmar	Lady Reveil	Reveil	Vitt	Heuvel
				Ida	Domburg	Jacobs
			Dwingelaarje	Baronet	Domburg	Chico III
				Truida	Edelman	Thalia
		Narcina	L'Invasion	Zerobstein	Zerobstein Oud.	Edelman
				Cambio	Kesham	Edelman
Waldherr			Pre Sale	Edelman	Edelman	
			Subotiere	Edelman	Edelman	
Jarcina	Waldherr	Edelman	Edelman	Edelman		
		Urcina	Edelman	Edelman		

In de bovenstaande dia zien we de stamtafel van de hengst Waldo. Als we inzoomen op zijn vader Karolus van Wittenstein, dan vallen 3 dingen op. 1) De dochter van Lady Reveil, Glothilde van Wittenstein is een combinatie van twee nauw verwante paarden Ot en Lady die beiden voortkomen uit de combinatie van Reveil x Domburg. 2) Graaf van Wittenstein en Ot van Wittenstein komen beiden voort uit de merrielyn van Ida (V. Domburg). Met de kruising van Graaf van Wittenstein x Glothilde van Wittenstein, wordt dus nog een keer terug gepakt op de merrielyn van Ida. 3) Met de kruising van Graaf van Wittenstein x Glothilde van Wittenstein wordt nog een keer 2 x Domburg bloed toegevoegd. Een volle broer van de hengst Karolus van Wittenstein is Ole van Wittenstein en een volle zus is de merrie Rosalie van Wittenstein. Uit wier nafok de hengsten Beiaard en Epos ontsproten zijn. Beide hengsten zijn interessant om vast te leggen voor volgende generaties voor de fokkerij van het Gelders Paard. Dit zelfde geldt voor de hengst Levade, die uit een andere vertakking uit Glothilde van Wittenstein voortkomt. Levade (Duc de Normandie x Luitenant x Olaf van Wittenstein x Glothilde van Wittenstein. Kijken we vervolgens weer naar de stamtafel van de hengst Waldo dan zien we in de moederlijn het bloed van Domburg nog een keer toegevoegd via zijn kleinzoon Helmar. **Ook voor Waldo geldt dat het wenselijk is om het bloed voor toekomstige generaties vast te leggen.**

Sultan II (Sigismund x Bilson)

Rigismund (Sultan II x Faribo x Centaurus x Johan)
Faribo (Sigismund x Wilhelm V)
(Eribo = volle broer Rigismund)

Indiaan
(Oregon x Victor x Rigismund)

Vario
(Ritmeester x Graaf v. Witt x Rigismund)
(Ritmeester (L'Invasion x Rigismund))

Hoogheid (Oregon x Oregon x Reclame)

Victor
(Odin van Witt x Graaf v Witt x Reclame x Sultan II (Sigismund) x Ebert x Koralientje)
Reclame (Rigismund x Colonel x Koralientje)

In bovenstaande dia is de hengst Rigismund weergegeven. Bij een eerdere dia over de hengsten Nelson en Nestor de vaders van de hengsten Uron en Selim is reeds aangegeven dat Rigismund het resultaat is van het kruisen van twee halfbroers (Sultan II en Faribo, beiden van Sigismund) achter elkaar en komt uit de merrie Leusi. Bovenstaand zien we ook foto's van een aantal hengsten waar we het Rigismund bloed in aantreffen. Belangrijk om te weten is dat ook in de merrielijn van Renovo we het bloed van hengst Rigismund aantreffen. Bij de belangrijke dragers van de tuigpaardfokkerij komen dus steeds het Rigismund bloed tegen.

De bij het AES (approved status) goedgekeurde hengst Atze, o.a. drager van de Domburg bloedlijnen Waldo en Uron, die voldoet aan alle veterinaire eisen en in de sport reeds zoveel heeft gepresteerd (met 7 jaar Prix St. George dressuur en volgens de experts een paard dat het heel ver kan brengen in de dressuursport) dat zijn 3 jarige nakomelingen bij aanbod op de stamboekkeuring volledig in het stamboek als Gelders Paard ingeschreven kunnen worden, heeft als bijnaam de naam Fuerst Augustinus gekregen. Dit om de fokker van de hengsten Rigismund en Eribo, de heer Augustinus te Ochten, te eren voor zijn fokkers kunststukje van zoveel waarde voor de fokkerij waar veel te weinig mensen van op de hoogte zijn.

Voor de bloedopbouw van de hengst Atze verwijs ik naar de website www.fuerst-augstinus.nl.

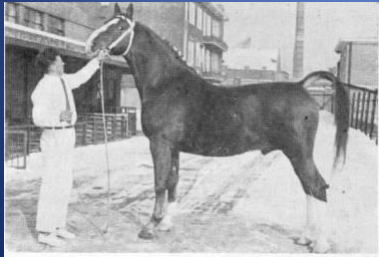
Met Atze kan het bloed van Waldo, Uron, Gondelier en de moederlijn van Marconi met Fabricius invloed vastgelegd worden voor volgende generaties.

L'Invasion

Olaf van Wittenstein
(L'Invasion x Graaf v. Witt x Caesar)

Roland
(L'Invasion x Graaf van Wittenstein x Centaurus)

Utopia (L'Invasion x Bento x Vedello)

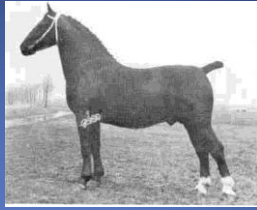
In bovenstaande dia zien we de hengst L'Invasion met 3 van zijn belangrijke zonen. In de dia met nafok van de merrie Lady Reveil waren eveneens 2 belangrijke zonen weergegeven, te weten Odin van Wittenstein en Wachtmeester. Roland staat bekend voor de vererving van springeigenschappen. Voorzover dit bloed al niet reeds via nafok is vastgelegd, is het van belang om hiervoor zorg te dragen. Hierbij moet dan o.a. aan Roland gedacht worden met oog op vererving van springeigenschappen. Ook het Olaf van Wittenstein bloed mag nog meer worden vastgelegd (Niet vergeten dat de hengst Schalkhaar, waarvan nog diepvriessperma beschikbaar is, uit een merrie van Olaf van Wittenstein komt : <https://www.horsetelex.nl/horses/pedigree/3666> . Via Zenith, Geoloog komen we o.a. bij de hengst Patrick die in VS een all-round vererver was (dressuur en springen) : <https://www.horsetelex.nl/horses/pedigree/188186>

Bijgaand een in memory door de eigenaren van Patrick en afbeelding : <http://www.stichting-sobp.nl/434457925>

Tevens een afbeelding van de hengst Zenith (V. Olaf van Wittenstein) : <http://www.stichting-sobp.nl/434457995>

Gambo (Grusus x Gambo x Esmarch)
(Grusus (Gruson (Gambo (Girello)) x Gidotto (Girello))

Colibri (Gambo x David I x Ruthard IV)

Akino (Gambo x Ekina)

Hendrik (Gambo x Simon x Terenus)

Caesar
(Gambo x Dijkgraaf x Wilfried)

Ook in de fokkerij van het Gelders Paard treffen we het bloed van de hengst Gambo aan die in de dia hierboven met een aantal van zijn zonen is afgebeeld. Dit bloed is o.a. ingezet om krachtpatsers te fokken die de Betuwse en Overijsselse klei zouden kunnen trotseren. Van Akino is o.a. bekend dat hij 1.30 m sprong. Ook bij Gambo zit in de basis weer bloed, o.a. van Agamemnon. Daardoor behoort Hendrik tot de lichtere zonen van Gambo. In mannelijke lijn loopt hij terug op de hengst Wittelsbacher, één van de belangrijke hengsten uit de nafok van de merrie Nora. Zie voor de opbouw van de bloedlijnen achter Gambo bijgaande stamtafel :

https://www.horsetelex.nl/horses/pedigree/3499/?levels=9&only_levels=1

Colibri

Leopold
(Colibri x Prins Rheinfurst x Sarona (Sultan II))

Sarona
(Sultan II x Faribo x Zwingli)

Jolanda
(Darwin (Odin v. Witt) x Leopold x Jimbo (Waldherr))

(Locomotief
(Hoogheid x Karolus v. Witt x Novum x Colibri))
Novum (Hertog van Gelre x Rigismund)

In bovenstaande dia zien we hengst Colibri met nafok. We zien hier onder andere de dubbel prestatie merrie Jolanda (V. Darwin (Odin van Wittenstein)). Jolanda is o.a. de moeder van de hengst Vasco. Darwin stond bekend goed te kunnen springen. Bij Leopold zien we in de moederlijn de merrie Sarona die in de 1^e twee generaties identiek aan de hengsten Rigismund en Eribo is gefokt. Tevens ook het bloed van Zwingli waarin we het bloed van Cicero II en Agamemnon aantreffen. Stamtafel Jolanda : https://www.horsetelex.nl/horses/pedigree/309/?levels=9&only_levels=1

Het bloed van Jolanda en Locomotief is interessant om vast te leggen voor de volgende generatie.

Ter illustratie de volgende merrielijsen die o.a. de volgende hengsten hebben voortgebracht :

- **Koralientje (Lotje) (Nomana) – merrielijs**
(Reclame, Iko, Milano, Hertog, Faam, Victor, Zodin, Waltram, Floregon, Molivier, Marco Polo, Tabor, Eburoon en Hertog van Gelre, Satelliet)
- **Palburga/Reina – merrielijs**
(Fortuin, Kannonier, Norton, Olgraaf, Paltsgraaf, Jurist, Rivaal en Taunus)
- **Lady Reveil – merrielijs**
(Karolus van Wittenstein, Ole van Wittenstein, Odin van Wittenstein, Wachtmeester, Epigoon en Irak)
- **Nini/Cory – merrielijs**
(Baron, Cehadee, Dirigent, Ebro, Ginus, Hugenoot, Jupiter, Luitenant, Majoor, Navigator, Oran, Promotor, Lansier, Valkenier)
- **Cirma I – merrielijs**
(Etobia, Killa's Boy, Bondelus, Sadonis, Nodonus, Elegast, Murat, Simon Bolivar, Tristan)

Als we naar bovenstaande lijst van een aantal belangrijke merrielijsen kijken dan kunnen een aantal zaken hieruit begrepen worden :

- 1) We zien hier dat er samenhang is ontstaan in de fokkerij van het Gelders Paard waarbij we kunnen spreken van een Gelders ras.
- 2) Door de inzet van de hengsten uit die merrielijsen is er een vast vlechtwerk ontstaan tussen de verschillende merrielijsen, waarmee de fokkerij naar een hoger plan is getild en er een vaste basis is gelegd waarop doorgebouwd kan worden.

Het is van belang om o.a. deze merrielijsen die een belangrijke bijdrage hebben geleverd voor de ontwikkeling van het Gelders Paard vast te leggen in volgende generaties.

In de bijgaande stamtafel wordt duidelijk dat hier via gerichte kruising bloed bijeengebracht is. Hier zien we op het niveau van een merrielijs hoe de bovenstaande merrielijsen met hun zonen het bouwwerk vormen waar deze merrielijs op gebouwd is.

Stamtafel 6 : Schematische weergave Moederlijn van Zenith

Sonda -	Murat -	Intendant -	Colibri -	Gambo (vaderlijn van Sonda)
Iko	Colibri	Ugoldman	David 206	
Ugoldman	Nubert	Ebert	Ruthard IV	
	David 206	David 206		

Onder de paarden (Sonda, Murat, Intendant en Colibri) vindt men de vaders in de merrielyn van deze paarden.

Afstamming David 206 en Iko :

David 206 (Elfried (V. Tello – (V. Thor (V. Martin)) x Petrine (V. Xerxes II))

Iko (Akino x Sultan II 310 Nstg (V. Sigismund) x Colonel)

Sigismund (V. Ehrenknabe (MV Wittelsbacher) x Nelly VII (V. Diamant (V. Martin))

Colonel (V. Mentor (V. Sultan II (V. Martin) x Liebling (V. Martin))

In de moederlijn van Zenith komen de volgende merrielijnen samen :

Karolientje (Iko), **Gerhardine** (Colibri), **Ekina** (Akino), **Homana** (Murat)

Homana is weer een vertakking van de merrielyn van Cirma I.

Punten van aandacht I

- Huidige FriesHollands melkvee bedrijft familieteelt. Stieren uit populatie boer, dekken beperkt aantal dieren en nooit verwant 1^e 3 generaties. Nieuw bloed via vrouwelijke dieren. Hieruit of uit een geboren vaarskalf weer een nieuwe stier.
- Ver terug sprake van Hollands en Fries melkvee. De eerste geheel melktypisch (gaf het meeste melk), de tweede ook wat vlees. Topfokkers gebruikten ook Fries melkvee op het Hollandse om een iets mooier dier te krijgen. Kritiek.

In bovenstaande dia wordt ingegaan op de zeer kleine fokkerij van het Fries Hollands (FH) melkvee. Uit deze fokkerij zijn vroeger de vader- en moederdieren gefokt die o.a. naar de VS zijn verkocht en de basis hebben gevormd voor het Holstein Friesian melkvee. Stieren uit deze fokkerij zijn later in

Nederland weer ingezet waardoor het grootste gedeelte van de oorspronkelijke FH melkvee populatie is weg gefokt op grond van verdringingskruising. Om te voorkomen dat deze zeer kleine FH melkvee populatie qua fokkerij niet vastloopt wordt hier Familieteelt toegepast. Belangrijk om te zien dat men voorzichtig is met het onverwant inzetten van stieren uit de boer zijn populatie.

De 2^e beschrijving gaat in op de vroegere verschillen tussen het Hollands – en Fries melkvee. De eerste was melktypischer en daardoor wat schonkiger (was meer bloot waardoor je meer botten zag). Om ze wat mooier te laten ogen kruisten Hollandse fokkers Fries melkvee die doordat daar wat meer oog gehouden was voor vleesproductie minder bloot waren. Hierop kwam kritiek doordat een koper van melkvee in Holland melkproductie verwachtte wat door het ingekruiste Fries melkvee minder hoog was dan men zou verwachten.

De parallel en de boodschap voor de GP fokkerij is dat met het inkruisen van ander bloed de fokkerij meer gaat strooien en zeker wanneer hengst en merrie gekruist zijn. Het kruisen zou daarom beperkt moeten blijven tot heel gerichte inzet zodat een betere sturing aan de fokkerij gegeven kan worden. Met andere woorden voorkomen dat de fokkerij van het Gelders Paard niet meer herkenbaar is te meer omdat je dan ook minder makkelijk afnemers aan je kan binden.

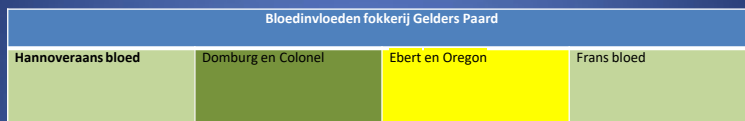
Punten van aandacht II

- Voorheen gebruikten boeren (toen nog eigen stieren) een stier op de gehele populatie.

Dit had soms enorme gevolgen doordat er behoorlijk verlies in gewenste eigenschappen optrad. Sindsdien eerst beperkte inzet om te kijken of het inderdaad de gewenste eigenschappen oplevert.

In bovenstaand dia kan nog een keer de parallel naar de fokkerij van het Gelders Paard om vreemd bloed beperkt in te zetten en te kijken of dit past en niet breed in te zetten en achteraf te moeten concluderen dat het toch een foute keuze is geweest, en met ongewenste fokproducten achter te blijven. Fokproducten uit een beperkte inzet zou men bij gebleken passen in de fokkerij breder kunnen inzetten.

Punten van aandacht IV

Het Oregon bloed heeft een zware stempel op de GP fokkerij gezet in de periode vanaf 1981. Daarnaast is ook de invloed van Koss en zijn nafok heel groot geworden. Het Holsteinse bloed moet in bovenstaande indeling bij dat van Domburg en Colonel zetten. Als we kijken naar het aantal GP merrielijnen voor de omvorming naar het rijpaard en we vergelijken dit met het aantal merrielijnen wat nu nog aanwezig is, dan is de GP fokkerij tov toen veel merrielijnen kwijt geraakt naar de rijpaardfokkerij en de tuigpaardfokkerij. Dit betekent verlies in breedte in het aantal merrielijnen en verlies in breedte in het aantal voorkomende bloedlijnen. Waar de meeste mensen ook niet bij stil staan is dat we met die merrielijnen ook veel merries met naar voren gebouwde halzen zijn kwijt geraakt. Een naar voren gebouwde hals zorgt voor een beter gebruik van de rug en creëert daarmee ook ruimte om het achterbeen onder de massa te plaatsen. Paarden met een omhoog staande hals of in het gebruik de hals omhoog en terug drukken, drukken de rug weg, waardoor er minder rug gebruik volgt en het achterbeen niet goed onder de massa geplaatst kan worden.

Bij het Gelders Paard zien we graag dat er sprake is van een voorbeengebruik waarbij de knie wordt opgetild en naar voren wordt weggezet. Dit optillen van de knie is een uitdovende eigenschap. Waar dit voorheen nog aangevuld kon worden met incidenteel gebruik van tuigpaardbloed is met de huidige tuigpaard fokkerij die zich in een versneld tempo beweegt richting de Hackney fokkerij steeds meer een doodlopende weg (Verlies aan massa, halslengte, halsvorm, voorbeengebruik en stap). Fabricius en enkelen van zijn nafok zijn nog de meest passende omdat er bij Fabricius sprake was van het naar voren bewegen van de knie (en uit de schouder).

Bij het Gelders Paard willen we graag een veelzijdige inzet mogelijk houden (dressuur, springen en aangespannen). Belangrijk is om hierbij te beseffen dat dressuurpaarden niet meer op springaanleg getoets worden. We zien daardoor ook een snelle negatieve correlatie tussen dressuurpaarden en springeigenschappen ontstaan. Bij springpaarden is daartegen nog sprake van een licht positieve correlatie tussen springeigenschappen en beweging (hangt wel af van de bloedlijnen). Bij het springen van de Gelderse Paarden tijdens de hengstenselectie viel op dat in veel gevallen sprake is

van te weinig soeplesse in de rug (hierin speelt o.a. de halsvorm en gebruik een rol). Het blind achterna lopen van dressuurhengsten op grond van beweging is dus gevaarlijk wanneer men die veelzijdigheid wil koesteren. Selectieve inzet van springhengsten (met beweging) is dus een meer gewenste insteek.

Bij het Gelders Paard willen we geen museum paarden fokken, dwz paarden die je alleen in de wei kan zetten en er tegen aan kijken. We willen een paard fokken dat in de sport gebruikt kan worden zodat men er plezier aan kan beleven om dingen te doen en dat enigszins herkenbaar is. Die eigen identiteit is van belang zodat het voor de gebruiker herkenbaar is en er meer balans kan ontstaan tussen fokkerij en markt.

Dit vraagt dus doordachte inzet van fokkers en fokkerijbeleid. Als we met elkaar dit doordacht via een strategisch stappenplan oppakken en goed met elkaar blijven afstemmen, dan kunnen we in een beperkt aantal jaren de fokkerij naar een hoger plan tillen en zorgen voor ruimte voor balans in de fokkerij.

De hengsten in onderstaande lijst vormen voor een groot gedeelte bloed wat richting de rijpaardfokkerij is gegaan en waarvan het wenselijk is om dit in nieuwe generaties vast te leggen voor de fokkerij van het Gelders Paard. Verder treffen we er ook een aantal tuigpaard hengsten aan waarvan het bloed mogelijk als passend wordt gedacht. Behalve de merrielijnen die ze meebrengen, zie je in de nafok van dit bloed ook paarden die weten te presteren, dus daarmee passend voor het gestelde fokdoel. **Meer aandacht voor deze bloedlijnen kan zorgen voor tegengewicht tegen de nu overheersende bloedlijnen, waarbij voorkomen moet worden dat deze, nu overheersende bloedlijnen, doorslaan en de fokkerij in gevaar brengen.**

Overzicht 3 : Nog aan te vullen lijst hengsten interessant voor de toekomst

- Alex	- Karolus van Wittenstein	- Tango
- Avenir	- Navigator	- Toerist
- Avenir (VS)	- Nelson	- Ulex
- Belcampo	- Odin van Wittenstein	- Uron
- Batello	- Olaf van Wittenstein	- Utopia
- Brigadier	- Ordonnans	- Waldo
- Clovis	- Pasha	- Winckenburg
- Dirigent	- Pygmalion	- Zenith
- Flaneur	- Roland	
- Graaf van Wittenstein	- Sebastaan	
- Hertog van Gelre	- Selim	
- Jonkheer	- Senaat	